

**Dominik Wzorek, Eleonora Zielińska,
Joanna Klimczak**

Kara ograniczenia wolności i jej rola w resocjalizacji sprawców przestępstw

RECENZENCI *prof. INP PAN dr hab. Jolanta Jakubowska-Hara*
dr Krzysztof Stasiak

REDAKCJA JĘZYKOWA *Ewa Płocha*

PROJEKT OKŁADKI *Zofia Pawluk*

Na okładce wykorzystano reprodukcję obrazu *Powisłe* autorstwa Aleksandra Gierymskiego

SKŁAD, ŁAMANIE *Wiaczesław Krysztal*

Copyright © by Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2022

ISBN 978-83-67149-13-6

WYDAWNICTWO INSTYTUTU WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

ul. Krakowskie Przedmieście 25, 00-071 Warszawa

SEKRETARIAT tel.: (22) 630-94-53, fax: (22) 630-99-24, e-mail: wydawnictwo@iws.gov.pl

DRUK, OPRAWA „Elpil”, ul. Artyleryjska 11, 08-110 Siedlce

Spis treści

Wstęp	9
-----------------	---

CZĘŚĆ I. Kara ograniczenia wolności w świetle polskiego ustawodawstwa

1. Ewolucja uregulowań dotyczących kary ograniczenia wolności w kodeksie karnym oraz kodeksie karnym wykonawczym z 1997 r.	15
2. Podstawy prawne orzekania kary ograniczenia wolności i jej wymiar w obowiązującym stanie prawnym	24
3. Elementy dolegliwościowe składające się na treść kary ograniczenia wolności	32
4. Resocjalizacyjny wymiar kary ograniczenia wolności	45
5. Organizacja wykonywania pracy na cele społeczne	55
6. Zasady wykonywania kary ograniczenia wolności w formie potrąceń.	62
7. Zakaz zmiany stałego miejsca pobytu	67
8. Obowiązek składania wyjaśnień i zakres kontroli oraz nadzoru nad karą ograniczenia wolności	70
9. Prawne modyfikacje obowiązków w czasie wykonywania kary ograniczenia wolności	74
10. Odroczenia i przerwa w wykonywaniu kary ograniczenia wolności	77
11. Uznanie kary ograniczenia wolności za odbytą	80
12. Uchylenie się od kary ograniczenia wolności	85

CZĘŚĆ II. Praktyka wykonywania kary ograniczenia wolności

13. Kara ograniczenia wolności w świetle danych statystycznych . . .	91
14. Zastosowane metody badań	100
15. Kara ograniczenia wolności w opiniach kuratorów zawodowych	105
15.1. Kara ograniczenia wolności na tle innych kar w polskim kodeksie karnym	105
15.2. Dolegliwości różnych form kary ograniczenia wolności . . .	108
15.3. Kara ograniczenia wolności za przestępstwo w ramach tzw. kary mieszanej.	124
15.4. Kara ograniczenia wolności za wykroczenie	126
15.5. Przyczyny zmian w strukturze orzekanych kar w ocenie kuratorów.	127
16. Oczekiwania kuratorów w stosunku do skazanych na karę ograniczenia wolności	132
16.1. Skazany „trudny”, sprawiający problemy.	133
16.2. Skazany dobrze rokujący, niesprawiający problemów . . .	135
16.3. Co przesądza o wykonaniu kary w całości?	136
16.4. Sumienne wykonywanie obowiązków	138
17. Konieczność lepszego diagnozowania sytuacji oskarżonego . . .	142
17.1. Orzekanie kary ograniczenia wolności w formie wykonywania pracy wobec osób niezdolnych do jej wykonania	143
17.2. Wobec kogo nie należy orzekać kary ograniczenia wolności?	149
18. Procedura wykonania kary ograniczenia wolności	152
19. Zastępcza kara pozbawienia wolności	157
20. Zamiana kary ograniczenia wolności na grzywnę	166
21. Równoległe wykonywanie kilku kar ograniczenia wolności . . .	169
22. Równoczesne wykonywanie kary ograniczenia wolności i pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego . . .	172
23. Kara ograniczenia wolności w formie potrącenia z wynagrodzenia	174

23.1. Orzekanie kary ograniczenia wolności w formie potrącenia z wynagrodzenia.	174
23.2. Wykonywanie potrącenia z wynagrodzenia za pracę	176
24. Wykonywanie nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne	179
24.1. Rola obowiązku wykonywania pracy w ramach kary ograniczenia wolności	179
24.2. Podmioty, na rzecz których wykonywana jest praca	183
24.3. Prace wykonywane przez skazanych	192
24.4. Kierowanie skazanego do zakładu pracy.	195
24.5. Organizowanie i kontrola wykonywania kary ograniczenia wolności	201
24.6. Systematyczne wykonywanie pracy	208
25. Współpraca zespołu kuratorskiego z sądem.	211
25.1. Zasady współpracy kuratorów i sędziów.	211
25.2. Okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy przez sąd w postępowaniu wykonawczym	213
26. Wykonywanie dodatkowych obowiązków orzeczonych w ramach kary ograniczenia wolności	214
26.1. Kontrola wykonywania obowiązków majątkowych	218
26.2. Kontrola wykonywania obowiązków niemajątkowych	221
26.3. Zmiana obowiązków w toku wykonywania kary	222
26.4. Zakończenie wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne bez wykonania innych orzeczonych obowiązków.	223
27. Sukces wykonywania kary ograniczenia wolności	226
Wnioski końcowe	235
Bibliografia.	255
Aneks	261